

BRNĚNSKÉ NEONY: SVĚTELNÉ GIRLANDY V ULICÍCH MĚSTA BRNA

HISTORIE

Historie večerního osvětlení patříciho k ikonickým prvkům města sahá až do roku 1928, kdy byla na brněnském výstavišti u příležitosti desetiletého výročí založení samostatného československého státu otevřena Výstava soudobé kultury v Československu. Osvětlení se stalo nejen nedílnou součástí výstaviště, kde se dbalo na rafinované nasvícení výstavních hal i veřejného prostoru, ale proniklo i do města. Nasvětlení katedrály na Petrově a reklamní slavobrány lákající k návštěvě největšího výstavního počínu mladé republiky dokládá řada fotografií hojně prezentovaných v dobových médiích.

Původ brněnských girland je spjat s další významnou událostí konanou taktéž na výstavišti: s prvním ročníkem mezinárodního strojírenského veletrhu, který byl — ještě pod

názvem Mezinárodní veletrh Brno — zahájen 6. září 1959. Této velkolepé akce se zúčastnilo 432 vystavovatelů z 29 zemí. Českoslovenští účastníci zde představili přes tisíc strojírenských exponátů a podniky zahraničního obchodu uzavřely kontrakty za čtyři miliardy korun. Významnou část přehlídky představoval také bohatý vědeckotechnický doprovodný program — desítky přednášek a sympozii umožňovaly setkávání odborné veřejnosti z celého světa. Tento model byl posléze přejímán i dalšími veletržními správami v zahraničí, které začaly rozšiřovat svou nabídku a k výstavním a obchodním aktivitám přičleňovaly také konferenční složku.

K slavnostní atmosféře kosmopolitního města, jímž se Brno v dusné realitě státního socialismu stávalo právě v době konání veletrhů, přispělo také nové osvětlení instalované v centru. Světelné girlandy

v ulicích Koblížné (tehdejší Gagarinově), České, Běhounské a Masarykově (tehdejší třídě Vítězství) byly navrženy projekčním oddělením Brněnských veletrhů a výstav a realizovány elektrotechnickými dílnami tohoto podniku v prostorách výstaviště.

Během více než sedmdesátiletého provozu a po několika renovacích však girlandy postupně ztrácely svůj původní specifický charakter. V letech 2006—2008 byly v rámci jejich úprav vyměněny klasické žárovky za elektroluminiscenční diody — LED. Město Brno se následně rozhodlo namísto další nutné rekonstrukce přistoupit k nahrazení stávajícího osvětlení osvětlením novým. Uspořádáním designérské soutěže tak navazuje na dlouholetou tradici zdejších světelných girland, které k městu neodmyslitelně patří a které zpříjemňují zážitek z chůze i z pobytu ve veřejném prostoru.

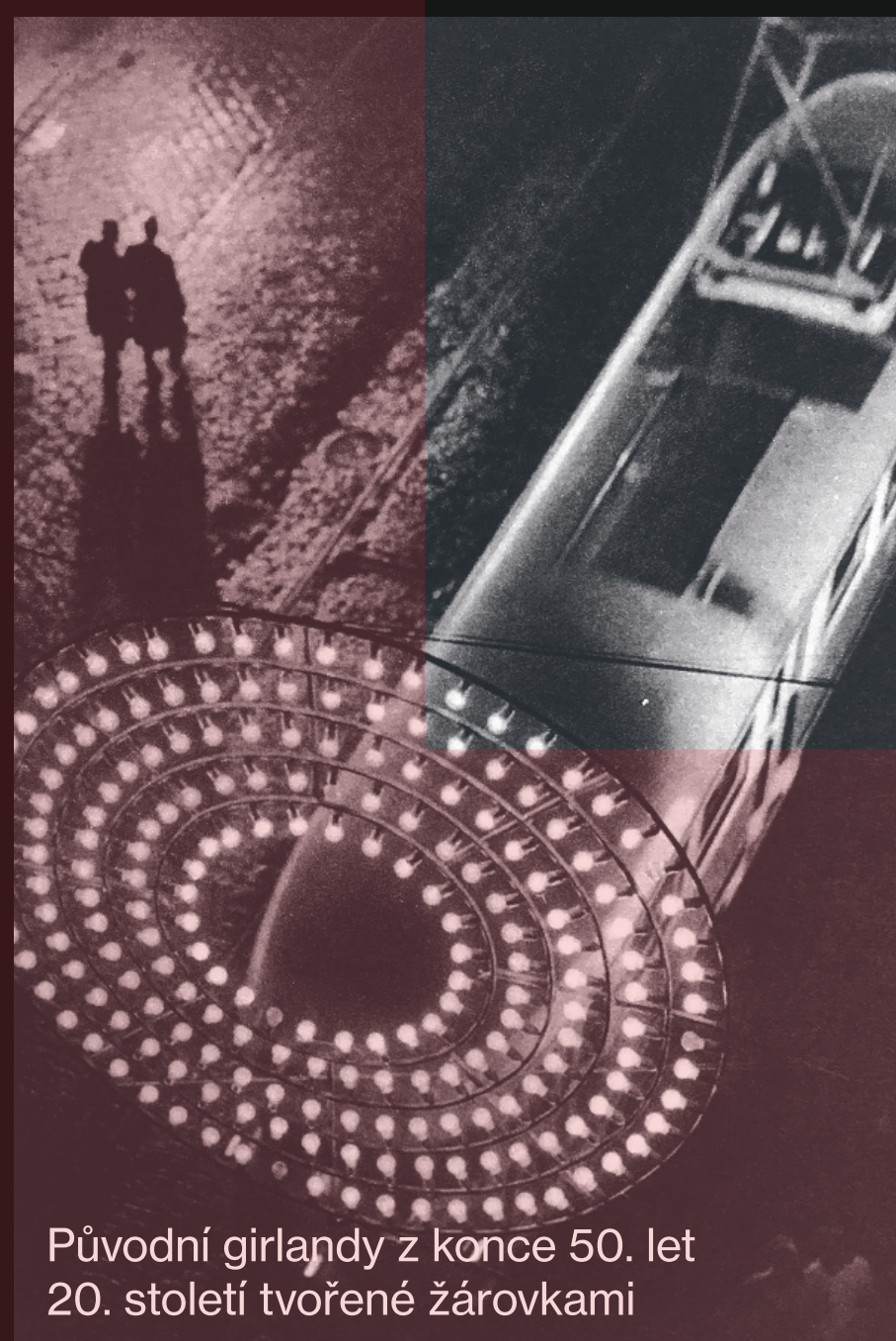
Osvětlení Obchodně průmyslového paláce (dnes pavilónů A) na Výstavě soudobé kultury v Československu na brněnském výstavišti, 1928

Osvětlený Petrov se slavnostní světelnou branou instalovanou u příležitosti Výstavy soudobé kultury v Československu ve veřejném prostoru města, 1928

Vstupní brána Výstavy soudobé kultury v Československu zahájené 26. května 1928 na brněnském výstavišti u příležitosti desetiletého výročí vzniku Československé republiky

Původní girlandy z konce 50. let 20. století tvořené žárovkami

Pozdější nahrazování žárovkových girland neony

Ulice Česká s původními girlandami z konce 50. let 20. století

Ulice Česká, 80. léta 20. století

První girlandy z konce 50. let 20. století na tehdejší třídě Vítězství (nyní Masarykově ulici)